

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Vercs

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Vercs

Hirdetési díj: petitsoronként
12 fillér. Nyitólétszám
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETÖR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

KILENC HÓNAPJA . . .

Kilenc hónapja, hogy a Szerbiának elküldött ultimátummal elröpült a nagy kő, mely megindította a világháború görgetegét. Dallal és muzikaszóval indult meg pár nap múlva a világrengés. Amit annak idején az öreg Andrássy Gyula hitt, hogy egy katonabandával meghódítjuk Boszniát, azt most Szerbiára vonatkoztatva valahogy elhitte az egész ország. Mindenki éltette a háborút, ellene ki mert volna szólni? Hiszen azt is meg akarták verni, aki csak hallgatott. Nemcsak minket öntött el a háborus mámor, hanem egész Európát. Mindenütt azt mondták, hogy ez a háború szent háború lesz, ám ki hitte volna, hogy háromnegyed éves háború legyen? S hogy három negyed év után se legyen szem, mely végének elkövetkezését lássa? Mindenki azt hitte, hogy ma nem lehet hosszú háborút viselni a művelt Európában. Egyrészt a hadseregek óriási méretei, másrészt a mai fegyverek rettenetesen meggyarapodott pusztító ereje miatt. Olyan gyorsak és olyan órásiak lesznek a veszteségek, hogy pár hónap alatt már nem lesz mit veszíteni, — ez volt a közhit. Meg az, hogy a társadalom gazdasági erőforrásai is elapadnak, mihelyt annyi millió (még ma se tudjuk, mennyi) megszűnik dolgozni és pusztán fogyasztóvá válik. Munkanélküliség egyetemes csőd, általános összeomlás következik majd: ilyen volt az irástudók és vének horoszkópja.

Mentül többször és mentül messzebből pillantunk vissza, annál nyilvánvalóbb, hogy a valódi háború egészen más, mint az elgondolt háború. Nemcsak abban más,

hogy amit a sajtó egyrésze örjögő sovénizmussal és tudatos lelketlenséggel az egész világ meghódításáról beígért, arra egyelőre még várunk kell, — de más egész ritmusában és képében. Hosszu időn keresztül a háború eseményeinek földolgozásából fog majd állni az emberiség szellemi élete. Problémái nemcsak minket fognak foglalkoztatni, fiainkat még inkább s marad belőlük unokáinknak is. A háború okainak megállapítása, a felelőségek elosztása, lefolyásának és következményeinek igaz feltárása, visszatérésének megakadályozása legalább egy nemzedék szellemi erőfeszítésének javát foglalja majd le. Mindaz, amit ma mondani lehet erről, alig több a találgatásnál és pártos elfogultságnál. Nehány vonása mégis annyira szembeötlő és gondolkodásra sarkalló, hogy egyet-mást ma is el lehet már róla mondani.

Meg lehet mindenek előtt állapítani, hogy nemcsak az emberi természet formálódott olvadó viasz gyanánt a háború kezében, hanem az ember is, a legnagyobb és legkétségbeejtőbb lény a világon, a maga természetének leküzdhetetlen törvényeivel visszahatótt a háborúra. A háború hőst csinált a nyugalmat kedvelő, békés homo europaeus-ból, mikor a rohamok pillanatában elvágta az élethez való ragaszkodás mélygyökerű vágyát, viszont a háborúra az élet ösztöne nyomta rá a maga bélyegét. Ez az élethez való ragaszkodás igazi megnyújtója a háborúnak. Ez ellensúlyozza az óriási tömegeket és a modern fegyverek pusztító erejét. Mert ez az ösztön helyezte el olyan sajátosságosan a hadseregeket a pusztító energiák előtt: ez nyújtotta egyre hosszabbra a frontokat és ez rejtette az em-

bereket a föld alá, a lövészárkokba, a fedezékek mögé. Es ez a nagyhatalom, az emberi természet fog korlátot vetni a förtelmes emberpusztításnak, mihelyt valamelyik nemzet elérkezik teljesítőképessége végső határára. Amelyik legelőbb ér oda, az kéri legelőbb a békét, ami, bármit mondjanak a háború divatos magasztalói, mégis csak egyetlen természetes állapota az embernek.

UJABB BEVONULÁS.

A február és március hónapokban katonai szolgálatra alkalmasnak talált 1891. és 1895. években született népfelkelők bevonulását a honvédelmi miniszter most rendelte el. A bevonulási hirdetmény, melyet kiragasztottak, a következő szövegű:

5000/H. M. eln. 18—1915. szám.

Bevonulási hirdetmény.

A népfelkelésre kötelezetteknek az 1886 évi XX. törvénycikk alapján történt általános behívása folytán azok az 1891 és 1895. évben született népfelkelésre kötelezett egyének, kik az 1915. évi február 18-tól március 24-ig terjedő időben megtartott népfelkelési bemutató szemlén vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak, 1915. évi május 15-én — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

A háború hatásai.*

(Folytatás).

De ugyancsak a háború kihatásaként remélhetjük, hogy az ország úgy gazdaságilag, mint szociális tekintetben is fellendül a béke áldásos ideje alatt. Ha a közel múlt éveire pillantunk vissza, minden téren, a gazdasági élet minden ágában láttuk az óriási dekadenciát, melyet a bizonytalan viszonyok, és körülmények teremtek. Az örökké forrongó Balkán és az ebből kifolyó gazdasági viszonyok aláásták a mi kereskedelmünk, iparunk, gazdaságunk fejlődésének rendes menetét. Minden téren a pangás, a tespedés jeleit tapasztalhattuk, beteg, súlyosan beteg volt országunk és ezen betegségből csak ez a nagy és veszélyes operáció gyógyíthatja meg. De viszont ott vannak a jövőre nyíló kilátásaink, melyek azzal kecsegtetnek, hogy ezen borzalmas idők letűnte után minden nemzetnek törekvése oda fog irányulni, hogy azokat a károkat, azokat a veszteségeket, melyeket a háború következtében szenvedett, minél előbb kiheverje és a rendes, békés élet munkássága által a jólét és megelégedés

termékeny talaját megalapozza. Minden háborúnak ez volt első és legfontosabb eredménye és ez lesz, ennek kell lenni a mostaninak is. Lehetetlen, hogy a nemzetek be ne lássák, hogy fejlődés, emelkedés, erő és gazdagság csakis a béke áldásaival járhat.

De a szociális és a társadalmi téren is remélhetünk kedvező hatásokat. Így elsősorban a pártok egymással való viszálykodása, a pártoskodás legkülönbözőbb módjai ástak alá a mi politikai és társadalmi életünket. Mindezen elmentéket a háború kiütése egyszerre egy csapásra megszüntette. Bár a jövőben is belátnak azt ezen pártoskodók, hogy a kis dolgokért való versengések hatalmas gátjai a nemzeti fejlődésnek. A személyi érdekek és javak, ha akár egyes párttörzsek képviselik is azt, nem jöhetnek figyelembe akkor mikor nagy és eszményi ideálok megvalósításáról van szó. Reméljük és bizzunk abban, hogy a monarchiának két testvéremzetét nemcsak a háború forrasztotta egybe, nemcsak a háború tartamára tart ezen egyetértés, hanem belátják, megértik a nemzetek, hogy az egységben rejlik az erő, a békében kell első sorban megteremteni, ott kell szilárd alapot fektetni, hogy ellen tudjon lálni minden súlyos, nagy megpróbáltatásnak.

És végül reméljük azt, hogy a nemzetek, kik most egymásra rontanak öldöklő fegyverekkel, kik most azon vannak, hogy újabb és újabb gyilkoló eszközök kitalálásával jobban és jobban pusztítsák ellenfeleik sorait, megértik és felfogják, hogy oly nagy ez a föld, oly terjedelmes, hogy megvan itt minden nemzetnek a helye; hogy a nemzetek faji különféleségeinél fogva úgy egymásra vannak utalva, hogy mindegyiknek fennállása szükséges és hogy egyik állam fejlődése nem lehet a másik állam kárára, csak hasznára. Az ország természeténél fogva meg azt, hogy mily irányban kell az illető országnak fejlődnie, haladnia, hogy jövő gazdagságát, jólétét biztosítottak lássa. És ezt első sorban az erkölcs és az értelem helyes irányban való fejlődése és fejlesztése fogja megteremteni, mely nem alacsonyítja le a gondolkodó és szabad akarattal bíró embert holmi önmagával tehetetlen állattá, imperialistikus törekvések bábójává.

De legszebb eredménye ennek a háborúnak az volna, hogyha teljesülne az, amit Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári tudós püspöke a következő szavakkal fejez ki: „S mivolta a háború legeslegnagyobb s legáldásosabb erkölcsi kihatása? Az volna, ha többi

* Pongrácz Alajos főreáliskolai igazgató V. M. I. O. E. elnökének március hó 11. tartott előadása.

Ezen rendelkezés a cs. és kir. osztrák népfölkelés illetőleg Bosznia-Hercegovinában a második tartalék behívása folytán kiterjed mindazon 1891. és 1895. évi születésű osztrák állampolgárokra illetőleg bosznia-hercegovina tartományi illetőségű egyénekre is, kik a magyar szent korona országai területén a fent megjelölt időközben a népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak.

Az Ausztriában tartott népfölkelési szemlén alkalmasnak talált, de jelenleg itt tartózkodó 1896., 1895. és 1891. évi születésű népfölkelésre kötelezett osztrák állampolgárok azonban azonnal bevonulni tartoznak.

Mindazon magyar honosságú egyének, kik önkéntes belépés folytán a cs. és kir. közös hadseregbe vagy a honvédségbe (akár mint egyéves önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi május 15-én bevonulni kötelesek.

Ezenkívül behivatnak ugyancsak 1915. évi május 15-ére népfölkelési tényleges szolgálatra a tartózkodási hely szerinti honvéd kiegészítő parancsnoksághoz mindazon — eredetileg a hadsereghez illetőleg honvédséghez beosztott — magyar honosságú népfölkelésre kötelezett póttartalékosok, akik katonai kiképzés céljából szolgálati kötelezettségük ideje alatt nem hivattak be és így katonailag kiképezve nincsenek; továbbá azon bármely felekezethez tartozó népfölkelésre kötelezett felszentelt papok (főlavatott lelkészek), akik volt hivatásukat bármely okból nem folytatják.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg alsó és felső ruhát, felső posztó kabátot és erős lábbelit, de mindenesetre evőeszközt, evőeszeszt és 2 napi ételmezt hozzanak magukkal.

Ezen ruházati és felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatóknak minősítettnek, értékük szerint meg fognak téríteni.

háboru nem volna; az volna, ha a kulturáncok a nagy világháboru vérontásának s emberhalkatombáinak láttára úgy megundorodnának minden háborútól, hogy egy nagy temetési világkongresszust tartanának s ott elparentálnák azt a történelmet, melynek főbb eseményei az embermészárlások s síremléket állítanak s ráírják a kövére azt: „Itt nyugszik a háboru s nincs feltámadása!”

(Vége.)

Tavaszi könyörgés.

Irtá: Lampérth Géza.

Nap, tavasz napja, soha-soha még
Igy nem epedtük szived melegét!
Csak most ne hagyj oh, cserbe' minket,
Fényes orcádat tőlünk most ne rejtsd el,
Csókold végig szeliden minden reggel
A kertjeinket, mezeinket . . .

Felhők, tavaszi könnyű fellegek,
Langy esőket most permetezzétek
Mindén bimbóra és virágra.
Zsendütsétek minden parányt dús-naggyá,
Teljesüljön érett gyümölcsé, maggá
Az élet minden kis csiréja.

És Te, ki földerited a napot,
Felhők utját is aki megszabod.
Ki látod népünk hulló véréit:
Add, hogy erdünk minden cserje, tölgye
Lombjával diadalmonkat köszöntse
Mire vetésünk csűrbe érik!

A bevonulás alkalmával a népfölkelési igazolványi lap (igazolványi könyv) birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfölkelési igazolványi lap (igazolványi könyv) azonban a vasuti-, gőzhajó állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyezendő.

Azon behívott népfölkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetetik elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség meghüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4 §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

A magyar királ i honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfölkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestett magga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételt, a hová mint népfölkelésre kötelezett beosztását nyerte.

Kelt 1915. évi április havában.

VÁROSI KÖZGYÜLÉS.

Áult és jelen állott szemben ismét m. hó 24. szombaton törvényhatósági bizottságunkban. A volt polgármester a mostani polgármestert szemrehányásokkal illette, hogy nincs már ma úgy mint volt a régi jó időkben. Elhiszük mi azt, nagyot forgott egy fél emberöltő alatt a világ kereké sok minden megváltozott, vegyük csak a legcsekélyebbet: akkor volt még zemlye, ma már nincs, akkor még rendtlen bizalommal a világbékét remélték és most már évek óta tornyosulnak a gazdasági égen a vihar felhők, a melyek a pénznek árt szabtak, amelyek a régen könnyedén csinált adósságnak súlyt kölcsönöztek ma. Mult gondold meg, mit mindent lehetett akkor néhány krajárral beszerezni, mire ma a korona sem elég. De talán ma már érzékenyebbek az idegek is, amelyek azt nem tűrik, ami volt egy két évtizeddel előbb. De nem akarunk a dolog rendjén változtatni, tárgyilagoson akarjuk közölni a tényeket s bizzuk a közönségre, megítélni, hol az igazság, a multban vagy a jelenben.

Főispánunk Br. Dániel Tibor nyitotta meg az ülést és elnökölt ezen végig.

A polgármesteri havi jelentéshez sokan szólottak hozzá, kérdezték, vajjon igaz, hogy városunkban nyakszirt merevedés van, amin úgy a polgármester, mint a rendőrfőkapitány felvilágosítást adtak, hogy nincs — ma már azonban hivatalosan is konstátálva van ennek a betegségnek fellépése. — A nagyret vizlevezetése is szóba került, azután az aprópénzhiány. Hát bizony a városatyák is csak azt konstátáltak, hogy — nincs.

Egy kis parázs vita is keletkezett a kékkő fölött. T. i. a főispán után járásának sikerült 20 kocsi rakomány kékkövet kilogrammonként 140 K árbán városunknak biztosítani. A mezőgazdasági egyesület és borászati szakosztály tagjai részére jött állott s a nem tagok garanciáját a város vállalja. Hahn ellenezte ezt a rizikót, míg Schmidt mellette érvolt. Erre Zoffmann Sándor maga ajánlotta a 280.000 K s kért egy ellenőrző bizottságot a azétosztáshoz.

Azután a lisztkérdés került a szőnyegre a tanács jelentése alakjában, hogy eddig 17 waggon buza és árpa lett a város

lakossága számára felörölve. Neukomm Gy. indítványára a jövőben nemcsak kenyér liszt, hanem főző és fehér liszt is lesz.

Az esküdtek névsorának összeállítására a következő bizottság lett megválasztva. Dr. Dajkovits I., Dr. Seemayer K., Dr. Nikolajevics I., Schmidt F., Dr. Miletics Sz. és Dr. Buócz B.

Egy interpelláció alakjában Seemayer János kir. tan. kritika tárgyává teszi a mostani városi adminisztrációt. Mondja az ő idejében, dacára hogy a város bevétele sokkal kisebb volt, a pótdadó nem volt oly magas. Több alap lett az ő idejében alapítva, amelyek ma már teljesen kilettek merítve. — A polgármester nem akarja elődjének képességét lekicsinyíteni, de rámutat a megváltozott gazdasági viszonyokra, az általános drágaságra, amely a pénzt is drágította s így nem akarta a nagyon is magas kamatu kölcsönöket igénybe venni s a multban kötött amortizációkat még tézni.

NAPIHIREK

HÖSI HALÁL

Oda fenn a kárpáti harctéren egy új sírhant domborul, beföd egy hőst, ki véré a haza ol arának védelmében ontotta. Szagstádtér Ferenc dr. a temesvári pénzügyigazgatóság fogalmazója a temeskutási Szagstádtér Bálint takarékpénztári igazgató fia, ki csak a háboruba indulás előtt néhány nappal vezette oltárhoz szíve választottját. — Ugyanott lelte hősi halálát Primian János helybeli munkás, egyik bajtársa értesítte erről szomorkodó nejét. — Hősök sírjában nyugodók! a nemzet kegyelete örökölök fölött!

Halálozás. Csütörtök reggel hunyta le örök álmra egyik köztisztviselőben álló polgártársunk Fuchs János. Hosszu és kínos szenvedés előzte meg halálát. Hült tetemei péntek d. u. 5 órakor helyeztetek örök nyugalomra.

Przemysliek hire. Mind inkább jönnek a hírek azon hőökről, akik a legenda przemysli várban hónapokon át dacoltak az orosz tulerövel s most oroszok fogságába jutottak. Bár mint irták a napi lapok hogy a muszkák a hőöket nem fogják Szibériába vinni az előjelek ezt megcáfolják. Honvéd tábortábori ágyus ozredünk vitéz ezredese Thaisz László Szimbirskből irt hugának Aradia. Ugyanoman Marthe Gyöző is küldött értesítést aggodó szüleinek. A tábortábori ágyusozred tisztjei közül irt Szokolai Jenő kapitány Kasánból, Bulbuk Elemér Pensából, Dr. Gyuk Miklós hadnagy Szimbirskből. Mindnyájan csak jót irtanak. Unterholz Márton kerekedő is megnyugtatta szüleit hogy él és jól van Orosz országban. Ismét került orosz fogságba Seitz János a helybeli szociálisták vezére is, ki már az Ural menti Orenburgban van. Ugyancsak mint a volt przemysli őrséghez tartozók, de eddig tovább vándorló hadifoglyok irtak Klein Henrik és Benzion Leo honvédek is.

Öngyilkos. Egy gyógyíthatlan betegség kergette a 68 éves Müller Jánost halálba. Gyomron lötte magát és rögtön meg is halt.

A gyermekek szíve. Már a múlt számunkban közöltük, hogy a Burghardt M.-féle magániskola növendékei 1915. évi május hó 5-én szerdán délután 5 órakor a Glückmann-féle vigadó termében a helybeli járványkórház és elesett katonáink özvegyei és árvái javára Szini előadást rendeznek. Egy pillantás a gyönyörűn összeállított műsorra, meggyőző minket, hogy valóban érdemes a kicsinyek előadását végig nézni, mert kedves kis szindarabokban fognak minket a csöpségek mulatni. Műsor: »Uzenet a lövészárokból«. Irta: Lovich Ilonka Szavalja: Mayer Gabi II. o. t. 2. A Dreyer: »Verkehrte Welt.« Vigjáték 3 felvonásban. 3. Alom az erdőben. Színmű 1 felvonásban. Irta: Rudnyánszky Gyula. 4. »Vasuton« Tréfás daljáték. Irta: Kossovits József. Éneklik a növendékek, zongorán kíséri Trecsányi Viola k. a.

Orosz hadifogságban levő földieink azon panaszkodnak, hogy a hazai hírek oly lassan jönnek és különösen szűkiben vannak a pénzzel. A napokban özv. Gru berné fia Artur Berezowkából sürgőnyezett pénzért, hetekkel előbb már Libál József tanító kérelmére küldtek pénzt s az eddig még nem érkezett meg. Véletlenségből szerezte tudomást róla, hogy a Polgári takarékpénztár már több ízben sikerrel és elég gyorsan utaltatott át egy semleges állambeli pénz intézet útján hadifoglyok részére pénzküldeményeket.

Fémét a had eregnek! Ilyen falragaszok előtt áll lakosságunk érdekelve minden lehet a hadseregnek felhasználásra adni. Dacára annak, hogy diákjaink és az iskolás gyermekek már gyűjtöttek mindenféle fémét, akad még minden háznál ilyen régi dolog, amit a gyárak felhasználhatnak. Igen dicséretes akció indult meg a Hadsegélyzőben: a sárgaréz mozsarak helyett adnak vas mozsarakat. Ha tudunk vasgyűrűt viselni, törhetjük a cukrot is vasmozsárban. Remélhetőleg a helybeli hadsegélyző bizottság gondoskodik majd ilyen háborús mozsarakról. Városunk vezetősége pedig jól tenné, ha gyűjtőköcsikat járatna a fém gyűjtésére, mert a komotosság alig fogja a fémeket elhozni.

A váltópénzhány A temesvári kereskedelmi és iparkamara e hó 22-én tartott közgyűlésén foglalkozott a váltópénz hiányával, melynek során úgy határozott, hogy ez ügyben elsősorban a pénzügyminiszterhez fordul. A kamara most meg is tette erre vonatkozó lépéseit, amennyiben fölterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez és arra kérte, hogy a forgalom igényeihez mérten tegyen intézkedéseket újabb nagymennyiségű váltópénz veretésére. Addig is, amíg az újverésű váltópénz forgalomba kerülne, a kamara kívánatosnak tartaná, hogy ideiglenesen papír egykoronások, sőt esetleg még kisebb papírpénzek is forgalomba hozassanak, melyek azután a pénzverés befejeződésével természetesen bevonandók volnának. A fölterjesztés végül megemlíti, hogy a kamara egyidejűleg lépéseket tesz aziránt is, hogy a falusi lakosságot a közigazgatási hatóságok megnyugtassák és kellő indokkal meggyőzzék arról, hogy a váltópénz visszatartása épp oly céltalan, mint amily káros. A kamara egyúttal arra is felkérte a pénzügyminisztert, hogy hasson oda, hogy az Osztrák-Magyar Bank délvidéki fiókintézetét váltópénzzel még fokozottabb mértékben láttassanak el. — Városunkban némely kereskedő aként gondoskodott ezen a hiányon hogy szelvényeket adott ki, melyek a váltópénzt helyettesítik.

A przemysli hadifoglyok. Az orosz Vörös Kereszt Egylet értesítette a bécsi Vörös Keresztet, hogy a przemysli hadifoglyok hivatalos

jegyzékét a közel jövőben meg fogja küldeni. Értesülésünk szerint a kimutatás eddig még nem érkezett Bécsbe és előreláthatólag még néhány napig késni fog. A jegyzék minden valószínűség szerint cirill-írással készült s így az átfordítás is bizonyos időt fog igénybe venni. Ezután a bécsi Vörös Kereszt haladéktalanul megküldi a kimutatást a budapesti intézetnek, amely publikálni fogja a vidéknek is.

Kolumbácsi legyek Ezek a mérges legyek minden tavaszon ellátogatnak hozzánk, ezen látogatás nagy csapás ajóságra, mert néha oly tömegben lepik el a szegény pirát, hogy menthellen. Amint sajna az elmúlt héten határunkban is előfordult a délvidéken több helyütt graszáltak ezek a szerbiai vendégek.

Csöndes május. Amióta a munkásosztály május 1-jét ünneppé avatta, azóta minden évben felvonulások, népgyűlések és mulatságok voltak. Az idén, bár ünnepek szintén, a zajos mulatságok elmaradtak.

A világ asszonyainak békekongresszusa Április végén nagyszabású békekongresszusra gyűlnek össze Hágában a világ minden részéből a nők, hogy demonstráljanak a háború ellen. A hollandus választójogi nőmozgalom híveinek kezdeményezésére hívták össze ezt a kongresszust, amelynek elnöke gyanánt Jane Addams asszonyt választották meg, aki mintegy 200 tagból álló hölgybizottság kíséretében utazott el Amerikából Hollandia felé. A »békehajójának« nevezik ezt a hajót, amelynek utasai szinte meggyőződéssel harcoltak hazájukban a béke eszméje mellett. Európa minden államából, a hadviselőkből éppen úgy, mint a semleges országokból lesznek ott nők. A hágai kongresszus magyarországi bizottsága élén gróf Teleky Sándorné áll. A bizottság működéséről »A Nő« c. feminista folyóirat nyújt tájékoztatást. A lap ezen száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Percelné Kozma Flora a jövő legsürgősebb feladatairól írt cikket Sargent Florence a nők kiváltságos helyzetéről, Szegvári Sándorné pedig a háború és közérkölesokről írt nagy érdeklődésre igényt tartható cikkeket. A lap közli továbbá Giesswein Sándornak: A háború szociális tanulságairól tartott előadásainak tartalmát és a Feministák Egyesületének tartalmas évi jelentését. Érdekes külföldi szemleanyag, glossák és Charlotte Perkins Gilman folytatásos regénye teszi változatosá a folyóiratot. Mutatvány-zámat belőle készíthet, küld a lap kiadóhivatala (Budapest V. Mária Valéria u. 12.) Előfizetési díj egész évre 5 K, félévre 2 50 K.

A háború napilapja »Az Est«. Az ország nehéz küzdelmében, a magyarság jövőjéért folyó harcokban becsületes, megbízható hírszolgálatot vesz ki részét »Az Est« Magyarország legjobb íróit és legnevesebb újságíróit küldi oda, a hol az események lejátszódnak. »Az Est« tudósítói felkeresik a nyugoti, keleti és déli harcok minden seregét és idekésztő munkával, becsületes őszinteséggel adnak hírt az olvasóközönségnek minden esatattéréről, a hol derekasan küzdő katonáink a magyar név dicsőségét öregbítik. »Az Est« leggyorsabban és leghamarább juttatja el a harcok és a semleges külföld útján az ellenéges országok eseményeinek híreit az olvasóhoz. Az előfizetési ára minimális, mert három hónapra csak 4 K 50 fillérbe kerül. Mutatvány számat lapunk olvasóinak szívesen küld »Az Est« kiadóhivatala VII. Erzsébet-körút 20.

A madarak és fák napjának jubileuma. A madarak és fák napjának tizedik évfordulóját jelzi az 1915-ik év. Az Országos Állatvédő Egyesület, melynek kérelmére gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter 1906-ik évben a madarak és fák napját, mint éventéként visszatérő iskolai ünnepnapot az ország valamennyi népiskolájában rendszeresítette, igen nagy sulyt vet arra, hogy ezt a szép és minden vonatkozásában felkarolásra méltó intézményt tíz éves fennállása alkalmából minél lelkesebb szellemben ünnepeljék meg. Az egyesület azért a legmelegebb kéréssel fordul az ország nagyérdemű és magaslatos feladatának színvonalán álló tanítószághoz, hogy célzatát rokonszenves odaadással támogassa. Az egyesületnek tudomása van arról, hogy néptanítóink ezrei a harcúton ontják vérüket a hazáért, tudomása van arról, hogy családjaik ezrei a min-

dennapi élet számtalan nehézségei közben fájdalommal és aggodalommal ólik napjaikat, tudomása van arról, hogy az iskolai ifjúságnak egy része a gazdasági munkáknál segítőkész, számos iskola hadügyi okból vagy járványok miatt zárva van, de az egyesület mégis azt vallja, hogy a háború öldöklő zaja közben se feledkezzünk meg gyermekeinkről, ne fosszuk meg őket a madarak és fák örömnapijától és annak a gyermekek kedélyére való áldásos behatásától. És ebből a szempontból kéri a Országos Állatvédő Egyesület az ország tanítószághát, hogy mindenütt, ahol lehetséges minél nagyobb körültekintéssel és minden kínálkozó vagy igénybe vehető eszköz segítségével munkálkodjék azon, hogy a madarak és fák napját ez évben is az erkölcsileg és közgazdaságilag oly nagy jelentőségű intézmény szelleméhez híven megünnepeljék. Hívják össze a gyermekeket ott is, ahol ezidő szerint a tanítás szünetel, hogy a madarak és fák napját kirándulás keretében megtarthassák, és így a tanítók és tanulók hosszas elválásával szemben ismét egy alkalom nyílják, melyben a köztük való kapcsolat megújul és megerősödik. Így remélhető, hogy az 1914. évben hivatalosan ismert 7700 ünneplő iskola száma a madarak és fák napja fennállásának tizedik évében ezekkel fog emelkedni. Tanítószágnak meglehetősen büszkeséggel tekinthet ez intézménynek egyedül az ő közreműködésével elért csodás felvirágzására, melyhez hasonlót a világ egyetlen egy államában sem találunk.

Lakók és háziurak. A legutolsó moratórium rendelet újabb fontos rendelkezéseket tartalmaz a házbérfizetésre és fölmondásra vonatkozóan. Ezeket főleg a katonákra és bevonultakra való tekintettel ismerteti Dr. Pongrácz Jenő, a lakbér szabályzatok kiváló ismertetője »Lakók és háziurak« című kis rendkívül ügyesen összeállított, népszerűen megírt füzetében. A füzet könnyen áttekinthető összeállításban a következőket ismerteti: Ki köteles házbért fizetni? Ki nem köteles házbért fizetni? A fölmondásról általában. Mikor van helye a rendes fölmondásnak? Mikor nincs helye rendes fölmondásnak? Mikor van helye rendkívüli fölmondásnak? A lakáspénzben részesülőkre vonatkozó szabályok. Mikor nincs helye rendkívüli fölmondásnak? A rögtöni hatályú fölmondás. Megakadályozható-e a beköltözés? Fel lehet-e mondani a határozott időre kötött szerződést? A főbérlőnek nem fizetés miatt fel lehet-e mondani? Mi történik, ha a főbérlőt kilakoltatják? Ha a főbérlő bevonult, kinek kell fizetni a házbért? Kinek lehet fölmondani? Vissza lehet-e tartani a bérlő butorait? A hatodik moratórium rendelet bérleti viszonyra vonatkozó rendelkezései. A füzet ára 20 fill., kapható minden könyvkereskedésben.

Hadi beszédek. A honvédelmi ministerium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi, a közönség jól teszi, ha a tizfilléres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek a füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Gyulai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrassy Hazai, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R.-T. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg de kaphatók a dohánytözsdeknél is. A befolyó tiszta jövedelmet a háborúban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

Török utca 10 szám alatt egy
fűthető fürdőkád

— helyszüke miatt olcsón eladó. —

4. oldal.

5271. szám 1915.

Hirdetmény.

Miután utóbbi időben a vár. tanács ismételtén azt tapasztalta, hogy a munkások már a tavaszi munkáknál is oly magas napibérekét követelnek, hogy a szőlő és földbirtokosok ilyen munkabérek fizetése mellett tönkre fognak menni, vagy szőlőiket, földjeiket kénytelenek lesznek parlagon hevertetni, Joanovich Sándor kir. kormánybiztos ur Ö Méltóságának 519 kmb. 1915 sz. átirktálan foglaltak figyelembe vételével a városi tanács Versecz th. város területére a követelhető maximális munkabérek a következőkben állapítja meg:

férfiaknál: 12-14 éves korig	2 K
14-16 " " "	4 "
16-feljebb	6-8 "
nőknél: 12-14 éves korig	2 K
14-16 " " "	3 "
16-feljebb	4 "

Erről Versecz th. város földművelő közönsége kiértésítettik azzal, hogy a ki a fent megállapított összegnél többet kér, valamint az, a akitöbbet ad kihágást követ el és a nagym. m. kir. belügyminister ur 5600 eln. 1915 sz. körrendelet 4. §-a alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 kor-ig terjedhető pénzbüntetéssel fog sujtatni.

Jelen hirdetményben foglaltak 1915. évi április hó 26-án lépnek életbe.

Versecz, 1915. évi április hó 19-én tartott tanácsüléséből.

Dr. Rezucha, kir. tan., polgármester.

454-1915. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az alant felsorolt vár. szántóföldek következő sorrendben is napokon tartandó nyilvános árverésen a leg-

többet ígérőnek keszpénzfizetés mellett haszonbérbe fognak adatni u. m.;

1. f. évi május hó 2-án vasárnap d. u. 3 óraker a nagy ülésteremben a különféle szelvény szántók.

2. Május hó 3-án hétfőn reggel 8 óraker a helyszínén a nagyréti XXIV számú szántó 249 hold.

3. Május hó 4-én kedden reggel 8 óraker a helyszínén a XXIII. terv. számú szántó 332 hold.

4. Május hó 5-én szerdán d. e. 8 óraker a helyszínén a nagyréti XXII., XIV., XV. terv. számú szántón visszamaradt 346 hold.

Versecz, 1915. évi április hó 30-án.

Weiterschan, vár. tisztartó.

5393 szám = tan. 1915

Fémet a hadseregnek!

Felhívás Versecz város hazafias polgárságához.

Van szerencsém Versecz thjf. város polgárságát értesíteni, hogy a falragaszok útján közzétett és a hadsereg részére szükségelt fémek gyűjtése megkezdődött.

A városi tanács az adományozott fémek átvételével és kezelésével Weiterschan József vár. tisztartót bizta meg.

Mindenféle fém, kivéve a vasat és az acélt, szívesen fogadtatik. A gyűjtés tárgyát képezik minden házi, konyha és egyéb tárgyak, melyek vörösrézből, sárgarézből, bronzból, nikkelből, ónból és ólomból, vagy ezen fémek felhasználásával készültek és ezen fémek felhasználásával készültek és ezen fémek maguk is, ugymint sütők, lábosok, fazékok tartányok, merő és más kanalak, szűrők, korsók, katlanok, mosó és mosdóedények, poharak, csészék, sulyok, sziták, vödörök, kádák, csövek, jég és virágtartók, lakatok, kulcsok, kilincsek, ablakredőnyök, hamutartók, bográcsok, diszszegek, butordiszek, szegek, játékok, lámpák, dísz tárgyak, staniol,

üveg és pipakupakok, mozsarak, ón és ólomtartályok, ólomplombák stb. és mindezek törmelékei.

Versecz város hazafias közönsége áldozatkészségében bizva, reményilem, hogy hős hadseregünk támogatását ezuttal sem fogja megtagadni.

Versecz, 1915 évi április hó 23-án.

Dr. Rezucha István
kir. tanácsos polgármester.

2083 sz. — 1915.

Hirdetmény.

A temesvári m. kir. pénzügyigazgatóságtól kikerkezett 1915 évi házaókiivetési lajstrom az 1909. évi XI. t. cz. 4. §-a szerint folyó évi április hó 29-től május hó 6 ig terjedő 8 napon át a városi adóhivatalban közszemlére kitétik és azt a hivatalos órák alatt mindenki betekinthei.

Verseczen, 1915. évi április hó 28-án.

Bodry, polgármester h.

3750 szám 1915.

Szám ad 1027 kmb. 1915. **Joanovich Sándor**
kir. kormánybiztos.

Erődítési munkálatok megtekintése.

A közönséget saját érdekében figyelmeztetem, hogy a most készülő erődítési telepeknél való tartózkodás de különösen ezeknek megsemlélése kivétel nélkül a legszigorubbán meg van tiltva. A katonai őrségek és őrzáratok utasításainak föltétlenül engedelmeskedni kell, különben az illető személyeket letartóztatják, az alkony beálltakor pedig az ilyenek halálveszedelemben forognak, mert az őrségek és őrzáratok jogosultak ilyen esetben lőfegyverüket használni. Különösen a gyermekeket figyelmeztessék a szülők, illetve tanítók a tilalomra, illetve a veszedelemre.

Temesvár, 1915 évi április hó 24-én.

Joanovich s. k. kir. kormánybiztos

Özv. Kirchner-féle műintézet

(Cégtulajdonos: **Kirchner Ernő**)

ajánlja magát minden e szakmába vágó munkák elkészítésére.